

Naslov — Address
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
(Tel. HENDERSON 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Bratstvo, poštovanost in nesrebrena
ljubezen članstva do J. S. K. Jed-
note more isto obdržati na častni
višini.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under the Act of March 3d, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3d, 1917, Authorized March 15th, 1925.

No. 38 — ŠTEV. 38

CLEVELAND, O., WEDNESDAY, SEPTEMBER 27TH 1933 — SREDA, 27. SEPTEMBRA 1933

VOL. IX. — LETNIK IX.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

HUD POTRES je zadel osrednji del Italije dne 26. septembra. Koliko ljudi je bilo v katastrofi ubitih in kolika je materialna škoda, v prvih poročilih ni označeno.

Potres je segel tudi preko Jadra v Jugoslavijo. Kako močni so bili potresni sunki tamkaj in koliko škode so povzročili, prva poročila ne povedo. Poroča se o hudičih deževnih nivalih v Sloveniji, ki so divjali pred in po potresu, in je baje v poplavah izgubilo življenje več ljudi.

SILNO RAZDEJANJE je povzročil tropski urikan dne 25. septembra v važnem mehiškem pristanišču Tampico v severnem delu Mehike. Po prvih vestej je bilo v tej katastrofi ubitih in ranjenih do pet tisoč oseb.

PREDSEDNIK ROOSEVELT je ukazal, da se iz skladu za pomoč kmetijstvu potroši 75 milijonov dolarjev, s katero vsoto se naj nakupi govedine, svinjine, perutinje, mlečnih produktov in bombažnih izdelkov ter naj se to izroči državnim odpomočnim komisijam za razdelitev med potrebine brez posebne. To naj bo dodatna pomoč k podpori, ki jo potrebne družine dobivajo. Vse omemnjene predmete naj se nakupi po obstoječih tržnih cenah. Na ta način hoče predsednik pomagati farmerjem, da lažje spravijo v denar svoje produkte, obenem pa pomagati potrebnim brezposelnim z dodatno podporo v blagu.

ZEDINJENE DRŽAVE bodo kmalu prizname Sovjetsko Rusijo, kot se poroča iz precej zanesljivih virov. Baje se bo to izvršilo še pred 1. novembrom. V novi petletki namerava Rusija zgraditi 18,750 milj novih železniških prog, zakar bo potrebovala 7,000 lokomotiv, 2,000 električnih in 1,000 parnih železniških strojev, 260,000 tovornih vozov, 50,000 potniških vozov in 5,700,000 ton jeklenih tračnic. Velik del teh narocil bo odpadel na ameriško industrijo, ako Zedinjene države priznajo Rusijo, ker v Rusiji cenično ameriško blago.

POGAJANJA za omejitev oboroževanja, ki se vrše med Zedinjenimi državami, Anglijo in Francijo, baje obetajo nekoliko uspehov. Po sedanjem načrtu naj bi se sestavlja mednarodna komisija, ki bi imela pravico nadzorovati oboroževanje vseh držav, katere podpišejo pogodbo za omejitev oboroževanja. Po preteku treh ali štirih let, če bi se izkazalo, da se vse prizadete države držijo pogodbe, bi se napadalno orožje vseh držav znižalo do natančno določene mere.

PRAVILNIK premogarske industrije za premogova polja v Pennsylvaniji, Ohio, severni in južni del West Virginije, Maryland, Virginije, vzhodni del Kentuckyja in severni del države Tennessee je bil od operatörjev in zastopnikov unije podpisani in predložen predsedniku Rooseveltu v odobrav. Ta pravilnik, ki se nanaša na 314,000 premogarov, določa plače, varnostne odredbe, reševanje sporov, priznanje unije in teht.

Zupansko mesto je sedem kandidatov, od katerih se zdi, da so najmočnejši: kongresman Martin L. Sweeney, bivši general Harry L. Davis in sedanji kandidat Ray T. Miller; dalje kandidati Ford, Wheelock, Dittick in Hubbard. Po novem mestnem čarterju, ki je bil predlagan 7. novembra pri rednih volitvah, je bilo v poštov za vsak držav le tista dva kandidata, ki so bili primarnih volitvah.

(Dalej na 2. strani)

POSREDOVALNICE DELA

TIPIČNO AMERIŠKO

Zvezni Employment Service je naznani imenovanje državnih ravnateljev v vsaki državi za takozvani National Re-employment Service. To je začasna organizacija, katera svrha je oddajanje dela onim, ki so zaprosili za delo pri javnih gradnjah, ki se zgradijo s pomočjo federalnih skladov. Po zakonu za javne gradnje (National Industrial Recovery Act) se sme pod vodstvom predsednika potrošiti \$3,300,000,000 za take javne gradnje. Od te vsote je \$400,000,000 namenjenih za gradnjo cest.

Delavci za javne gradnje v dotedanjem kraju se najprej izberejo iz liste sposobnih delavcev, predložene od krajevnih posreduovalnic dela, označenih v tovrstih od federalne posreduovalnice dela. Ta posreduovalnica, sedaj reorganizirana vseled zakona, ki ga je Kongres sprejel, ima dolžnost razviti narodni sistem posreduovalnic dela potom koordinacije obstoječih posreduovalnic.

Večja mesta imajo svoje lastne posreduovalnice. Zakon določa ustanovitev federalne posreduovalnice v vsaki državi. Sicer ni bila še izdana lista onih posreduovalnic dela, ki bodo upravičene najemati delavce za javne gradnje, vendarle je prav verjetno, da vsaka državna ali mestna posreduovalnica dela je primeren urad, kjer se naj delavci priglasijo za delo na javnih gradnjah. Delavec se sme registrirati le pri posreduovalnici dela, kjer on stanuje. Javna posreduovalnica ne zaračuna nikakih pristojbin. Ta registracija pa velja le za javne gradnje, ki se izvršujejo v dotednjem kraju.

Visoko izurjeni delavci ali organizirani delavci se ne morejo registrirati pri krajevni posreduovalnici, kajti oni bodo najeti potom priznanih delavskih organizacij, kar je to običajno. Ako pa lokalna unija ne pošlje delavca tekom 48 ur, potem se tak delavec izbere potom lokalne posreduovalnice dela.

Uprrava javnih gradenj hoče primerno razdeliti prilike za delo med kvalificiranimi delavci, ki so nezaspoleni, rajši kot da bi dajala delo onim, ki hočejo le spremeniti sedanje zapravljenje. Nezaposleni delavci vživajo prednost v sledi stopnji:

Najprej prihajajo bivši vojaki z družino, (2.) potem delavci, ki so državljanji ali imajo vsaj prvi papir in stanujejo v istem kraju, kjer se javna gradnja vrši, in (3.) državljanji in deklarantje, ki stanujejo v isti državi. Ta prednost velja, dokler je takih delavcev na razpolago in ako so sposobni za dotedno vrsto dela.

Zajavne gradnje je predpisani teden 34 delovnih ur, vendar je to mogoče in praktično, za vse kontrakte. Ako delo zastane vsled slabega vremena ali drugih neizognibnih vzrokov, se zgubljeni čas sme nadomestiti v sledečih tednih istega meseca. Ako se delo mora vršiti daleč od naselbin in je treba v taboriti delavce, maksimalni čas sme znašati 8 ur na dan in 40 ur na letu.

Minimalne mezde upoštevajo življenske prilike v raznih pokrajnah in so bile že ustanovljene za vse projekte javnih gradenj. V severnih zoni, ki vsebuje New England, kakor tudi vzhodne in nekatere srednjezapadne države, je najmanjša

(Dalej na 2. strani)

AMERIŠKI DATELJINI

Američani so na glasu, da radi pretiravajo. To je v marsikaterem oziru resnica, istotako pa je tudi resnica, da Američani podvzamejo in izvedejo marsikaj, kar se je do takrat smatralo za nemogoče. Marsikateri izum ali dovršen fakt smatrajo Evropejci za navadno "ameriško raco" ali potegavčino. Še ni dolgo, ko je nek starokrajski list omenjal, da v Ameriki cele hiše prestavljajo in enega prostora na drugega ali prevažajo na večje daljave, toda pristavlja, da so to pač le male lesene hiše.

Mnogi v tej deželi bivajoči Slovenci pa vedo iz lastnih opazovanj, da je "mufanje" lesnih hiš nekaj povsem običajnega in priljivo lahkega. Saj so ponekod cele naselbine prestavili v drug kraj. Marsikatera premogarska naselbina našega srednjega zapada se je "korporativno" preselila, ko so bile premogove plasti na starem prostoru izvršpane in je premogarska družba začela obravnavati druge.

V večjih mestih pa seveda čestokrat vidimo tudi, kako večnadstropne zdane hiše prestavljajo in enega prostora na druga. Take hiše prestavljajo včasi le za nekaj čevljev, včasi pa tudi za nekaj stavbišč ali celo blokov.

V mestu Toledo, Ohio, so nedavno "premuflali" cel blok, vsebujoč 14 zidanih trgovskih poslopij, 15 čevljev nazaj od ceste. Deto prenestive je trajalo samo 12 ur. Seveda je bilo nova stavbišča izkopati in zgraditi temelje, napraviti cementni tlak, položiti mnogo železnične, nakar se je začela vožnja na 1700 jeklenih valjev. Šestnajst ogromnih "jackov" je potiskalo poslopja nazaj palec za palec, dokler niso bila natančno na določenih mestih.

Trgovci in obrtniki so v seležih se poslopij nemoteno opravljali svoja dela, kajti selitev se je vršila gladko in skoro brez vsakih stresljavjev.

Tipično ameriško dogodbico, seveda manj resnega značaja, se je nedavno završila v državi Colorado, kjer je govoril imenovan Mr. McCartyja za oficijalnega državnega lažnjivca. V Burlingtonu, Wisconsin, se že nekaj let nahaja "klub lažnjivcev," katere mu morejo pripadati le tisti, ki si znajo izmisli najbolj nemogoče "istorije" in jih seveda tudi na lep in zanimiv način povedati ali zapisati. Mr. McCarty iz Colorada je bil od omenjenega kluba imenovan za "prvaka ameriških lažnjivcev."

Governer Colorada je nato McCartyja imenovan za oficijalnega državnega lažnjivca in mu določil plačo enega dolarja na leto, katero je obljubil platičati iz lastnega žepa.

Governer je pri tej priliki omenil, da se mu zdi, da je vse preveč laganja v državni legislaturi. V bodočem naj bi državni postavljajec govoril vedenle resnico, laže pa naj za vse oficijelni državni lažnjivci Mr. McCarty.

Navedena dogodbica dokazuje, da Američani tudi v težkih časih splošne depresije niso izgubili smisla za šalo in humor.

(Dalej na 2. strani)

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

Banovinski svet v Ljubljani je na svojem nedavnom zasedanju načelu sprejel uredbo za obvezno zavarovanje zoper točo za vse ozemlje dravske banovine. Za izvedbo zavarovanja se osnuje "Kmetijska zavarovalnica za dravsko banovino" s sedežem v Ljubljani. O pravilniku se bo razpravljalo na prihodnjem zasedanju banovinskega sveta, ker je letos v stanju strahovitev razpada. Že 31 držav se je izreklo za odpravo 18. amendmenta in samopričelo, da bo končne največjih hinavščin te dežele. Po vseh znakih soditi bo to izvršeno 6. decembra. Ničudno, če se veselijo letosnjega Miklavža otroci in odrasli.

Kakor hitro so nastopili hladnejši jesenski dnevi, smo dobili poročilo, da bo letos premog pri toni za dva dolarja dražji kot je bil lani. Že to samo poročilo je marsikaterega hišnega gospodarja segrelo.

Predsedniki na Cubi se tako hitro menjajo, da morejo slediti tozadovnim poročilom le dnevni listi. Tedniki ostajajo daleč zadaj.

Eden bivših predsednikov Cube, tiran Machado, ki je v prvi polovici avgusta pobegnil na Bahamsko otokje in pozneje v Florida, se zdaj skriva v Kanadi. Njegovo bivališče neprestano straži cela četa plačanih detektivov. Iz največjih diktatorjev postanejo največji bojazljivci.

Ljubljana ima sedaj direktno letalsko zvezo s Šušakom na Jadranu. Letalo preleti črto med Ljubljano in Šušakom v 30 minutah. Vlak potrebuje za isto razdaljo 12 ur.

V bolgarski zunanjosti politiki se kažejo razveseljivi znaki preokreta v smeri zbljanja z Jugoslavijo. Krog pristašev sporazuma z Jugoslavijo postaja vedno večji. Deloma se to spravlja v zvezo s posetom bivšega francoškega ministrskega predsednika Herriota Sofiji in s posetom bolgarskega kralja Borisa v Londonu in Parizu. Na potu na kongres slovenskih pravnikov v Bratislavje se je nedavno ustavila v Beogradu skupina bolgarskih pravnikov, katero so jugoslovanski pravniki nad vse svečano in govorljivo sprejeli. Bolgarski pravniki so naglašali, da smatrajo za svojo dolžnost delat na to, da se odstranijo vsi ne sporazumi in se uresniči želja vseh pravil bolgarskih rodom. Ljubljavo, da pride do bratskega sporazuma med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Izvirek naftne pri Ludbregu Med Koprišnico in Ludbregom v vznoku Kalnika so odkrili teden izvirek naftne, ki je v selu Ribnaku že delj časa silil na dan. Koncesija za izkoriščanje je bila podeljena Tomi Grašnku iz Ludbrega za dobo 20 let.

Zmagajo v drobnih pisav. Teden so ljubljanski listi objavili, da je Ljubljana prekosila Maribor v drobnih pisavah in sicer je prekosil g. Karel Lauter, lastnik kozmetičnega laboratorija v Ljubljani g. Dolinska iz Maribora s tem, da je spravil na navadno dopisnico 3,000 črk več ko g. Dolinšek. Kakor je znano, pa je g. Dolinšek potoljal zadnji rekord Mariborčanke gđe Elice Bošnjakove, knjigovodinja pri tvrdki "Bernhard" v Mariboru. Gđe Bošnjakova se je v vremenu lotila nove dopisnice in je porazila obo rektorja, ljubljanskega in mariborskega. Na navadno dopisnico je napisala brez naročnikov

(Dalej na 2. strani)

VSAK PO SVOJE

Za velikonočno smo dobili pivo in vino, Miklavž pa nam bo prinesel še kaj močnejšega. Tako vsaj prerokejo vse, ki so za odpravo federalne prohibicije postave. Suhaška fronta je v stanju strahovitev razpada. Že 31 držav se je izreklo za odpravo 18. amendmenta in samopričelo, da bo končne največjih hinavščin te dežele. Po vseh znakih soditi bo to izvršeno 6. decembra. Ničudno, če se veselijo letosnjega Miklavža otroci in odrasli.

Kakor hitro so nastopili hladnejši jesenski dnevi, smo dobili poročilo, da bo letos premog pri toni za dva dolarja dražji kot je bil lani. Že to samo poročilo je marsikaterega hišnega gospodarja segrelo.

Predsedniki na Cubi se tako hitro menjajo, da morejo slediti tozadovnim poročilom le dnevni listi. Tedniki ostajajo daleč zadaj.

Eden bivših predsednikov Cube, tiran Machado, ki je v prvi polovici avgusta pobegnil na Bahamsko otokje in pozneje v Florida, se zdaj skriva v Kanadi. Njegovo bivališče neprestano straži cela četa plačanih detektivov. Iz največjih diktatorjev postanejo največji bojazljivci.

Cuba je idealno zabavisko. Komaj nekaj nad tri milijone prebivalcev ima in samo 12 tisoč vojakov, pa si vsak teden privoči po eno svečano revolucijo, včas pa še po dve.

Neki sodnik v Detroitu je izjavil, da bi bile tamkajšne banke čisto all right, če bi jim bila hotela rekonstrukcijska finančna korporacija daten denar. Za tako izjavo ni treba posebno globoke učenosti. Vse banke, ki so zaprte ali zmrzljene, bi bile all right, če bi jih bila omenjena korporacija založila z denarjem. Ker pa jim rekonstrukcijska finančna korporacija ni hotela dati denarja, je moralata pač imeti vročke za to. In najbolj preprost človek lahko ugane te vročke.

Mnogi državni in človeklobi si belijo glave, kako preprečiti vojne v bodočnosti. Pa je stvar vendar čisto enostavna. Vsaka država naj sprejme postavo, da morajo državljeni stroške vojne v gotovini v napred plačati, pa bo konec vsake vojne, predno se bo pričela.

Profesor W. A. Conrad sodi, da je polet na luno z raketo moreč in da bi tak izlet ne stal več kot 100 milijonov dolarjev. Če bi jaz imel sto milijonov, bi si vedel izbrati za cilj potovanja kak lepši kraj.

Francozom se mora priznati, da so junaki. V nekem listu sem čital, da se je nad 20,000 francoskih vojakov, ki so ostali za stražo na fronti po sklenjenem premirju, poročilo z Nemkami. Ni jim

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHADA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Narotnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$.72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VOL. IX. NO. 38

Bogastvo jeseni

Pomlad je doba obljud in radostnega pričakovanja, jesen pa predstavlja bogastvo izpolnjenih nad. Res je, da smatramo pomlad za najlepši letni čas, toda kdor se z dozvetnimi očmi in srcem zarez v zgodnjegesensko naravo, ko se ista koplj v mehkem, božajočem sončnem siju, lahko upravičeno podvomi, če je splošna ljudska sodba pravilna.

Gozdi so še sočno zeleni, le tu in tam rahlo poškropljene z lahkim rdečilom ali bledim zlatom prezgodaj zorečega listja. Po poljih valovi temnozelena koruza ali jih pokrivajo drugi sadeži pozne sezone, nekateri v najbujnejši rasti, drugi v prvih stopnjah zdravega dozorevanja. Zlate hruske, zarudela jabolka, žametnolice breskve in kot nebo višnjeve slive se smejejo izmed temnega zelenja in zapeljivo vabijo imidočno v poset in gostijo. In tam, kjer uspeva vinska trta, je jesenska lepotna naravnost prekipjevajoča. Kot dolgi zeleni venci se razprostirajo sočne brajde preko polj in gred, izmed zelenja pa se kot zlate, rdeče ali višnjeve rože nasmihajo sladkoga soka polni grozdi. Pod večer pa se oglašijo črički s sladko-melanholično himno, s katero oznamajo vsemu svetu, da vinska trta "res je kraljica zlatih cvetlic, soko njen družica vseh veselic," kot poje narodna pesem.

Vse leto dela narava, da more v jeseni pokazati toliko bogastva. Glavno delo je bilo njen; farmerji, sadjarji, vrtnarji in vinogradniki so bili le njeni pomočniki. Čim bolj inteligenčno in harmonično je bilo skupno delo; tem lepi so uspehi. Cloveška inteligenča se izraža v tem, da zna izrabljati sile in moči narave in ji pomagati v tistih njenih aktivnostih, ki so njemu koristne.

Clovek, ki je misleč bitje, se zaveda, da narava ne razsipuje svojih bogastev v vsakem letnem času, ali vsaj ne v takih obilici, da bi lahko od njih živel od rok do ust, kot pravimo. Zaveda se, da kadar so darovi narave obilni, jih je treba nekaj spraviti in prihraniti za čase, ko bodo ti darovi redki ali pa njemu iz enega ali drugega vzroka nedosežni. Ta zavest pa mu je vceplila skrb za prihodnjost, katera se je prenesla tudi na življenjske razmere modernega cloveka, ki v mnogih slučajih ni v direktni zvezi z naravo in ne prejema sredstev za svojo eksistenco direktno iz njenih rok.

Iz tega razumevanja življenjskih prilik smo zgradili razne gospodarske ustanove, med njimi tudi naše podporne organizacije. Te organizacije so se rodile iz skrb za negotovo prihodnjost. Vsi se zavedamo, da ne moremo vedno ostati mladi in močni in da so prilike prihrankov za čas bolnini ali onemoglosti omejene. Ljudje, katerim usoda nakloni zdravje in dolgo življenje, s primerno porcijsko srečo, si pač, če so pametni, lahko nekaj prihranijo za slučaj bolezni in potrebe. Mnogim pa usoda prekriza račune in jih obišče z boleznjivo in nesrečno prej, kot so mogli resno računati na kake znatne prihranke. Za take slučaje so naše podporne organizacije največje važnosti. Mal prihranek v organizaciji, vplačan v obliki asesmentov, pomeni za marsikoga veliko pomoč v dolgi bolezni ali nenadni poškodbi in v mnogih slučajih najbolj nujno pomoč za njegove drage. Tisti, kateri im usoda nakloni dobro zdravje in dolgo življenje, pač več vplačajo, kot bodo prejeli oni sami ali njihovi dediči, toda kdo bi ne hotel biti med temi srečnimi! Mnogo je vredna že sama zavest, da nam je zagotovljena pomoč za slučaj nesreč in veliko zadoščanja je tudi v zavesti, da so naši prihranki pomagali našim manj srečnim bratom in sestrrom.

Na našem jugozapadu je mnogo najlepših polj, sadovnjakov in vinogradov v krajih, kjer so bile še pred par desetletji suhe in prazne puščave. Te čudežje je izvršila cloveška pridnost in inteligenco z umetno napeljavo vode, saditvijo pravih semen in sadik in primernim obdelovanjem. Brez teže za začetnega in nadaljevalnega dela bi bile na istih mestih še vedno puščave. In ako bi naši pionirji ne bili poklicani v življenje J. S. K. Jednote in če bi njihovi nasledniki ne bili inteligenčno nadaljevali započetega dela, bi bila na njenem mestu še danes puščava.

Bratje in sestre, ne pozabimo nikdar, da je naša dolžnost od naših prednikov započeto delo vzorno in lojalno nadaljevati, polniti vrzeli, ki se pojavljajo v naših vrstah, in izpopolnjevati sistem organizacije po naših zmožnostih in časovnih zahtevah. Prej ali slej bo za nas vse prišla jesen, ko bomo potrebovali sadežev našega dela. Skrbimo, da bo zakladnica naše organizacije tako bogata, kot je bogata sadežev jesenska narava, ki nas obdaja.

Če bi se nekateri ljudje za svoje lastne zadave tol'ko brigali, kot se hr'gajo za druge, bili bi izborni gospodarji.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s prve strani) ko je ugriznila jabolko, in je spoznala, da je naga.

V clevelandskem stadionu se bo v kratkem vršil oficijelni kontest "klicanja prešicev." Neoficijelni kontest pa se vrši že nekaj tednov v kampanji za primarne volitve.

Za primarne volitve 3. oktobra imamo Slovenci v Clevelandu kar zvrhan ducat kandidatov za councilmanske in druge urade. Korajže in ambicijam torej ne manjka, o uspehih bomo pa pozneje govorili.

Vsekakor pa je politična atmosfera v Clevelandu silno napeta, zato ni čudno, če pokajo gromske strele in padajo smrdljive bombe.

Tudi najslabša stvar na svetu ima kakšno dobro stran. V poslopu, v katerem se nahaja tudi uredništvo Nove Dobe, je pretekli teneden eksplodirala smrdljiva bomba. Ni bila namenjena Novi Dobi in je svoj smrdljivi konec storila v prostorih nekega drugega lista, toda njeni hudobni duhovi so se hitro razpasli po vsem poslopu. Mene je istočasno k sreči za nos držal trdrovraten nahod, ki sem ga prinesel za spomin s svetovne razstave v Chicagu, in z njegovo pomočjo sem brez prevelikih težav opravljal svoje delo v uredništvu. Tako, videte, včasi tudi nahod prav pride.

Ob ponedeljkih in torkih sem vedno najbolj zaposlen, zato mi nič kaj ljubo, če me posetniki mudijo s predolgovimi obiski. Pretekli teneden pa sem imel v tem oziru srečo. Vsak posetnik je komaj utegnil povedati po kaj je prišel, nakar je začel gledati s ta-belim, si zatisnil z robcem nos in zdržal po stopnicah na sveži zrak, brez bratskih pozdravor in drugih ceremonij. Mene pa je čeval vsega zlega osovraženi nahod, kot zmaj s sedmimi glavami. Ej, tudi nahod je včasi dober!

Svoječasno sem omenil, da ima vsako mesto svoj duh. K temu zdaj dostavim, da dobri lahko svoj duh tudi vsako poslopu v mestu. Tudi naše uredništvo ga ima zdaj, dasi ne po lastnih zaslugah ali po določbah pravil. In bojim se, da se bo kar ustavil in utaboril čez jesen in zimo.

Pa je tudi v tem nekaj dobre, namreč za orientacijo tistih, ki slabu vidijo ali ki ne vedo natančnega naslova. Prijatelj Cahej mi je rekel, da si upa zdaj na dolgi St. Clair cesti najti naše uredništvo tudi z vezanimi očmi: kar za nosom da mu je treba iti!

A. J. T.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

ničarje, ki jih izberejo delavci sami, prepoveduje zaposlenje pod 17 let starih mlačenje v rovih in obenem prepoveduje izprtja in stavke. Vsi spori med delodajalcem in delavci se naj rešujejo potom razsodišč, v katerih sta obe stranki enako zastopani.

ZAPOSLEVANJE jetnikov pri različnih potjetjih bo skušal odpraviti nov tozadenvi pravilnik s tem, da bodo morali podjetniki plačevati za delo jetnikov prav toliko, kot znašajo običajne delavske plače v dotednih krajih. Dosedaj so v raznih državah podjetniki najemali za razna dela jetnike, ker so bili mnogi cenejsi kot drugi delavci. To je bilo seveda v korist podjetnikom, toda v veliko škodo delavcem. Večina držav je pravilnik, tikajoč se jetniškega dela, že sprejela.

POŠTNI LETALEC Hal J. Neff iz Clevelandu, ki je v juniju 16. septembra padel v močvirnato goščavo v bližu mesta Jackson, Mich., ter je bil najden še 18. septembra po treh solarjih, je dne 22. septembra poškodbam podlegel.

DIREKTNE INFLACIJE za enkrat ne bo, dasi jo mnogi kongresniki zahtevajo in dasi je zadnje zasedanje kongresa dalo predsedniku pravico, da se posluži drastične denarne inflacije, če bi jo smatral za umestno. Predsednik bi imel pravico izdati toliko novega papirnatega denarja, da bi se nakupna moč dolara znižala za 50 percentov. Vsekakor smatra pred-

sednik Roosevelt direktno denarno inflacijo za nevarno in bo skušal omejeno inflacijo izvesti potom razširjenja kredita, ki naj otaja znaten del "zmrznjene" amovine razni bančnih institucij.

TUDI AVSTRIJA je končno dobila diktatorja v osebi kanclerja Engelberta Dollfussa. Diktator je prevzel povejstvo vojske in policije in je preuredil svoj kabinet, v katerem je obdržal večino ministrskih portfeljev sam. Diktatura v Avstriji bo baje sličila oni v Italiji.

KITAJSKA VLADA se bavi z načrti zgradbe dva tisoč milj dolge železniške proge, ki bo zvezala mnoge dele prostrane dežele s Pacifikom. Pot m kratek zveze iz ruskega Turkestanu se bo te železniške proge lahko posluževala tudi Rusija, katere prekosibirska železница je potom japonske vazalne države Mančukuo ogrožena in strateško brez vrednosti.

NOVI PREDSEDDNIK Cuba, Grau San Martin ima polne roke del za ustaškim gibanjem, ki se pojavlja v različnih delih dežele. Ameriške vojne ladje so še vedno zasidrane v cubanskih vodah, toda do intervencije najbrž ne bo prišlo, ker je predsednik Roosevelt vodilno odločno nasproten. Senator Borah, član senatnega odseka za zunanjega zadeve, je podal javno izjavilo, da naj se v skrajni nevarnosti na Cubi živeči ameriški državljani ukrcajo na ameriške vojne ladje in podajo domov. Cuba pa naj sama reši svoje notranje zadeve in si postavi vladajo, karšnjo hoče. Za morebitno škodo, napravljeno na ameriški lastnini na Cubi, se lahko pozneje zahteva denarno odškodnino. Zdi se, da je v tem oziru predsednik Roosevelt sličnih nazorov kot senator Borah.

PRINC OTO, ali Franc Jožef Oto, najstarejši sin zadnjega avstrijskega cesarja, ki vira v svojo materjo, bivši cesarico Zito, v Belgiji, smatra sedanji čas za zelo primeren, da se priklopil do avstrijskega prestola. V Avstriji je na površju zdaj monarhiji naklonjena diktatura. Prince je postal županom treh avstrijskih mest pisma, v katerih poudarja svoje pravice do avstrijskega prestola in izraža nado, da se vrne na prostor svojih prednikov in reši delo iz kočljivega položaja, v katerem se zdaj nahaja. Prince Oto bo 20. novembra t. l. dopolnil 21. leto.

SKUPNA VESELICA

V Greensburgu, Pa., prireditev 30. septembra skupno veselico štiri bratska podpora društva, namreč društvo št. 77 J. S. K. Jednote, št. 223 SNPJ, št. 125 SSPZ in št. 345 HBZ. Čisti dobiček veselice je namenjen društvenim blagajnam. Vstopnina za moške je 35, za ženske 25 centov. Veselica se začne ob dveh popoldne in bo trajala do polnoči.

CIVILIZIRANE OVCE

Na državnem kolegiju v South Dakota gojijo ovce, ki nimajo volne na "obrazih" in na nogah, na jetniškega dela, že sprejela.

DRUŠTVENE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani) dobila največ glasov, brez oziroma na to, če pripadata različima strankama ali pa obo isti stranki.

Umrl je nagle smrt za srčno hibro rojak John Smoltz v Chisholmu, Minn., star 43 let, član društva št. 30 JSKJ. V Ameriki je bival 27 let. V Minnesoti zapušča soprog, dva sina in dve hčeri, katerih ena je učiteljica v St. Cloudu, Minn., dva brata v Clevelandu, O., enega brata v Canadi, v rojstnem kraju v vasi Breg pri Ribnici na Dolenjskem pa mater, enega brata in dve sestri.

V Frontenacu, Kans., je bil dne 6. septembra pokopan rojak John Godina, star 72 let, član društva št. 152 JSKJ v Ringu, Kans. Doma je bil nekje od Logatca v Sloveniji.

V Kitzville-u, Minn., je umrla pokojinja Mary Musec, starca 42 let, članica društva št. 112 JSKJ. Zadela jo je kap. Pokojnica je bila rojena v vasi Zagorica pri Dobrem polju v Sloveniji. Njeno deklisko ime je bilo Erčul in pri hiši se je reklo pri Silevih. V Ameriki je bivala 24 let. V Kitzvilleu zapušča soprog, sedem otrok v starosti od 9 do 22 let, v mestu Milwaukee, Wis., enega brata, v starem kraju pa dva brata, dve sestri in 82 let starega očeta. Njen soprog Ignatz Musec, ki se ukvarja z grocerijo in mesnico v Kitzvilleu, je na 14. redni konvenciji v Indianapolisu zastopal kot delegat društva št. 112 in št. 117.

POSREDOVALNICE DELA

(Nadaljevanje s prve strani) mežda za izurjene delavce dolžena na \$1.20 na uro in za neizurjene na 50 centov. V centralni zoni, vsebujoči tri največje države, je minimalna mežda dolžena na \$1.10 oziroma 45 centov. V južni zoni pa na \$1 oziroma 40 centov; ta minimalna mežda ostane v veljavni za 12 mesecev, tako da se mora zvišati, ako do tedaj cene zraštejo.

Prekršitve določb glede ur del in minimalnih plač se kriminalno kaznujejo.

To 20. avgusta je bilo že dovoljenih skoraj \$1,200,000,000 za javne gradnje. Kasneje so bili odobreni razni drugi projekti. Prvi večji federalni projekt, ki je bil odobren, je zgradba velikega mostu (Triborough Bridge) v mestu New York. Vlada je za to gradnjo določila \$7,000,000 in 37 milijonov kotonov. Povrh tega je vlada dovolila posojilo \$37,500,000 za gradnjo tunela pod reko Hudson ob 38. cesti. Posojila se tudi dajejo za gradnjo modernih stanovanjskih hiš v velestih. V raznih državah se bo potrošilo za vodna dela, kakor tudi za gradnjo javnih poslopij.

Pričakuje se, da se delo na odobrenih projektih kmalu začne. Kar se tiče gradnje cest, mora se vsaj 25 odstotkov skladova za cestne gradnje potrositi v mestih samih. Večina javnih gradenj, za katere je delo takoj na razpolago, je sedaj na dejeli, kjer se izvršuje obširen program cestnih gradenj.

FLIS.

Pričakuje se, da se delo na odobrenih projektih kmalu začne. Kar se tiče gradnje cest, mora se vsaj 25 odstotkov skladova za cestne gradnje potrositi v mestih samih. Večina javnih gradenj, za katere je delo takoj na razpolago, je sedaj na dejeli, kjer se izvršuje obširen program cestnih gradenj.

FLIS.

AMERIŠKI DATELJINI

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

CURRENT THOUGHT

Reports on Attendance

Many lodge secretaries and members lament over the poor attendance at the regular monthly meetings. Contributing factors submitted by secretaries and the publicity committees reflect the indifferent attitude of members who seem to take little or no interest in the regular meetings.

The usual story runs something like this: Our last meeting was very poorly attended; or, only the lodge officers and a handful of members were present. The next meeting will be held this month, and notice is hereby given that all absentees will be fined 25 cents, unless a reasonable excuse is given. Let us have 100 per cent attendance. The lodge is planning to have a dance (or a play, social), and the co-operation of every regusional assembly. And the representative of the local unit is needed to execute the detailed work.

Recently Bro. Frank J. Smole Jr., secretary of Colorado Sunshine Lodge, No. 201, SSCU, of Denver, Colo., wrote in:

"I am proud of Colorado Sunshine members. Our lodge was attended by many members who are showing some real lodge spirit. The future holds much for our branch. We are planning a dance and a play."

If the writer's memory serves him correctly, this is the first time where a lodge secretary thought enough of the fine work his group was making that he decided to tell about it to members of other communities. All of which speaks well for both the secretary and the component lodges. Harmony certainly exists in Colorado Sunshine.

Unquestionably, other branches of our organization are employing similar co-operative effort. "A pat on the back" from a local secretary or some other administrative officer will do much toward keeping the members' frame of mind in a receptive mood for continued interest.

Reprimands serve the purpose when the local body becomes involved in the fulfillment of its duties, for it calls to members' attention the fact that they should line themselves in the execution of joint efforts. But if we are ready to "scold" a group for activity, we must also be ready to applaud a group when work is evident in the application of individual effort. With men and women going back to jobs, made possible by the NRA movement, the various lodge activities will stand a better chance of being successful, from the financial viewpoint. Hence, we can look forward to more optimistic reports from various members in the contributing articles submitted for publication in the Nova Doba. And a few "pats on the back" under circumstances justify it will fit right in the picture.

Big Time Dance

Claridge, Pa.—St. Michael's Lodge, No. 40, SSCU, will hold a big-time dance at the Slovene National Home on Saturday, Sept. 30. Dancing will be from 8:30 to 12 p.m. and the admission will be only 25 cents. One of the best orchestras is booked for this dance, so don't fail to come, for you will be in for a good time.

John Regina.
No. 40, SSCU.

the pier to support the tower on the San Francisco side call for the building of a huge coffer-dam in the open sea of concrete and steel which will be left in place to protect the pier from damage by passing ships.

There will be an independent fire, telephone and police telegraph system, and a motor-driven, traveling platform to extend the full width of the span, installed primarily to facilitate painting and inspection.

The lighting design has been very carefully worked out, and the plan calls for outlining the two cables with lights, giving them the effect of glowing festoons, and floodlighting the towers from base to tip. Also included in the plan are two beacons that will be able to send their beams 30 miles to sea from their position atop the bridge deck, supported by the two steel cables, will be 10 feet wide and divided into two traffic lanes and two sidewalks. Since there is a clearance of 220 feet over the channel at any tide, steamers of any size may pass under the structure with ease. Plans for the construction of towers.

An Adventure

The British had been in possession of Philadelphia for two days when Schoolmaster Primm walked sedately up the steps of the Holden home and gave a gentle rap on the door with the knocker.

Ann Holden, just turned 15, opened the door and greeted him.

"My child," said Schoolmaster Primm, "I have come to see your mother on a gravely important matter."

Ann led him into the simple living room where her mother was quietly knitting. She was then about to withdraw when the schoolmaster motioned her to stay.

"Mistress Holden," began the schoolmaster, "I have come to you in grave trouble. You doubtlessly know that I am a spy in the service of General Washington." Anne gasped, but her mother betrayed no surprise. "I am suspected. Tonight I have valuable papers on my person which must be delivered to Master John Bristol. Unfortunately, I am watched and cannot go. I have come to attend their celebration.

Mistress Holden nodded for him to go on.

"I realize," continued the schoolmaster, "that I am placing you in danger, but there is no other way. The paper must be delivered tonight. I—"

"Let me go," interrupted Anne eagerly. "No one would think of suspecting me."

"My daughter," said her mother thoughtfully, "you—"

"But," Anne interrupted once more, "just think, Mother, Father is in the army and I am doing nothing. Do say I can go."

Mistress Holden laid down her knitting. "Anne," she said, "you may go. I promised Mistress Bristol a glass of jelly. You will take it to her. It is growing late and a soldier might stop you, therefore, the jelly will furnish an excuse for being abroad."

In five minutes Anne was ready for her adventure. The schoolmaster gave her the papers and as she already knew the way to the Bristol house she needed no further instructions.

With the basket on her arm and cape folded closely about her she tripped down the narrow, dark street. She decided to avoid the more public streets and go on the more quiet ones. Young girls were not supposed to be out after dark and if she was seen by the soldiers she would be closely questioned.

She walked blithely on. She could not be with her father on the battlefield, but she was doing something for her country. She swung around a corner and nearly stepped on a sentry. As she stepped hastily back a pebble crushed under her foot.

The sentry straightened in an attitude of listening. "What goes there?"

Anne held her breath. How foolish she had been. The course she had chosen would lead her past the British headquarters. The heavy footsteps of a soldier sounded behind her. She was trapped. Forming a sudden resolution, she walked boldly around the corner, holding her head high. The sentry stopped her and demanded her destination.

Anne meekly explained and grudgingly he allowed her to pass on.

But she had only taken a few

BRIEFS

Slovene School of Slovene National Home, 6409 St. Clair Ave., opened its fall semester classes last week for students enrolled in the juvenile and adult divisions. Applications for the Jugoslav School of Modern Art, situated in the Slovene National Home Building, are now being considered. Gregory Prushek, Slovene artist, is in charge of the art school.

Happy-Go-Lucky Lodge, No. 195, SSCU, English-conducted branch of Barberton, O., is to observe the fifth anniversary of its organization by holding the Fifth Anniversary Dance at Domovina Hall, located at 14th St. Committee on arrangements extends a cordial invitation to all SSCU members and friends of Barberton and vicinity to attend their celebration.

Slavko Vorkapich, a Jugoslav, has been given a contract recently by the Metro-Goldwyn-Mayer firm to direct the work on some of the moving pictures. Vorkapich has been associated with the Radio-Keith-Orpheum Corporation in the capacity of director, where he took charge of making short moving sketches of Jugoslavia.

Dramatic Society Ivan Cankar of Cleveland, O., will stage a play Oct. 22 in the Slovene National Home, the proceeds of which will be used to defray expenses incurred in painting and decorating the halls of S. N. H. Singing Society Zarja.

will render vocal selections the same evening as its contribution to the Slovene civic hall. Dancing will follow the play and singing in the lower hall.

Miss Anna Marana and Miss Veronica Vessel took first laurels in a beauty contest conducted in Chisholm and Duluth, Minn. Miss Marana resides in Hibbing, while Miss Vessel resides in Chisholm. Both were awarded prizes in the form of trips to Chicago World's Fair.

Football team of Eveleth, Minn., Junior College elected Tony Brimsek captain of the varsity squad. Brimsek plays the fullback position.

steps when another soldier, evidently a captain, who had just come out of the building, called her back.

"Your name?"
"Anne Holden."

"Ah," the captain looked at her with a new interest. "And where do you go so late, Miss Holden?"

"To the home of Master John Bristol."

"The schoolmaster was seen entering your home tonight," said the captain. "We do not love him any too well."

Anne's heart missed a beat. So this British captain suspected her.

"Let's see your basket," he demanded.

Anne meekly handed it to him and almost smiled as she watched him carefully inspect it. The papers were safe in the lining of her cape. The basket was given back to her.

"Surely," said the captain, "you do not go out just to deliver the jelly. That can well be done in the daytime."

"Mistress Bristol is sick," explained Anne truthfully. "She needs it."

The captain looked at her

Fifth Anniversary Dance to Be Held by Happy-Go-Lucky Members

To Be Held at Domovina Hall

Barberton, O.—The day is drawing nearer and nearer for the celebration of the Fifth Anniversary of Happy-Go-Lucky Lodge, No. 195, SSCU. Our fifth anniversary shall be celebrated in the form of a dance. Yes, Saturday, Sept. 30, is the day.

Melodious music will be furnished by the Blue Rhythm Boys, a local orchestra which has gained a considerable following.

Come on, members, bring your friends along and enjoy an evening of entertainment that has not been equalled by our group for some time. We need the help of all members.

We expect to see you at the Fifth Anniversary Dance. Admission is only 25 cents (two-bits). Place of the dance is the Domovina Hall, 14th St. N. W., Barberton, O.

Mary Hiti, Sec'y.

Oct. 1 Deadline on P. R. A.

National Recovery Administrator Hugh S. Johnson announced Oct. 1 as the deadline for substitution of codes under Paragraph 13 of the President's Re-employment Agreement.

It was also announced that Gen. Johnson will no longer approve the substitution of codes presented by industry or trade groups which aggregate less than 1,000 employees. Individual firms belonging to such industry or trade groups not already under the Blue Eagle, which cannot comply with the President's Re-employment Agreement, should seek an exception under Paragraph 14.

More than 400 petitions under Paragraph 13 have already received the administrator's approval. It is estimated that more than 85 per cent of all those now actually employed in industry and trade are in establishments operating under the Blue Eagle, either through substitution of codes or through compliance with the President's Re-employment Agreement without substitution, or as a result of the approval of permanent codes.

Petitions to substitute codes under Paragraph 13 may continue to be filed with the P. R. A. Policy Board until midnight, Sept. 30.

MILCH COWS

In 1930 the Bureau of Census reported 63,895,826 head of cattle on farms in the United States, of which 16,666,688 were milch cows.

suspiciously, but having no further cause to detain her, allowed her to pass. Anne smiled mischievously and dropped him a curtsey.

"Captain," she said solemnly, "in time you will come to love the schoolmaster greatly!"

A week later there came the news of an American victory. Anne was happy. It was true that the British held the city, but the Americans had won a battle and, who knows, perhaps the papers Anne had delivered to Master John Bristol had something to do with the victory.

Submitted by

Leada Pendar,
El Verano, Cal.

The Country Store

By Frank J. Progar, No. 203, SSCU

Springdale, Pa.—Ah, sweet mystery of life—or is it? Recent revelations have unveiled the fact that some entertain an erroneous conviction concerning the country store. A recent occasion was to the effect that I operate such an establishment—which I do—in name only. Those who have not read the first or initial column have been mis-informed by their own deductions. A friend recently asked, "how are you making out?" . . .

This column is just a written statement of my mental entertainments (I speak without fear of contradiction as to ownership of such faculties), and the first thought is the first printed—and so on . . . At times the four "bachelors" or the "bachelors' union" gets together and the outside world suffers the consequences. The fiery debates often reach 15 degrees above the boiling point, but—well, an explosion just hasn't occurred as yet . . . Returning to my humble seclusion, and with Stan as an absentee, I manufacture this column . . . This then becomes food for an indigestible meal at our next meeting . . . Just one happy, hungry family . . . No, not related in the literal sense, but as a group. Stan is the only member of the bachelors' union that can't be dissolved as a "brother" . . . Oh, me! I've always gettin' into a peck of trouble.

I should tell Chick what B. A. R. means? I should say not. I could have done as much at the last meeting, but by the by-laws of this great fraternity (speaking of the Bachelors' Union), I am forbidden to trespass on a "brother's" individual pride . . . But now he may read for himself, from your interpretation. He may take it with a grain of salt, perhaps. As yet, he has not read it as he is not an SSCU member, therefore he borrows yours truly's organ . . . I cannot await him much longer, as this must be on its way to reach the press in time for publication.

Seriously speaking, as times improve, I may work toward the formation of an English-speaking unit in this section, then perhaps I may get his and Nick's membership . . . Nick's dad is an SSCU member so that it will not take much convincing as to the reliability of our organization.

So you had an idea! Hm, hm. True, brother, true. Fran always is and remains so—a girl's name. But—a typewriter's error, pardon me, an intentional mistake, often accrues a wrong impression. The "k" was struck of to rhyme with Stan, and also to see the reaction . . . Now see the result . . . Perhaps for Frank and Stan, I might have said "Frankenstein" . . . Now watch the result.

So you and the Eastern Stan ought to get together. Listen to me "Big-boy." A shoe-maker sticks to his last, and a farmer sticks to his patch. Now you stick to the WEST end and I'll stick to my EAST end. You enter my territory and you get the "woiks" . . . Two heads are better than one, regardless of color. "Frankenstein" has been incorporated

. . . Pardon, excuse me, and these geologists calculated the possibility of a tidal wave and estimated the speed at 450 miles per hour. They sent out warnings along the coast and preparations were made to protect seaside property. They predicted that the first wave would reach the island at 3:30 o'clock. It arrived at 3:36, only six minutes late.

Tidal Wave Nearly On Time

Boats and other seaside property at Hawaii were saved recently because of a warning sent out by the United States Geological Survey's Hawaiian Observatory. An enormous slip or break occurring in the rocks on the Pacific Ocean floor, estimated by the geologists as occurring nearly 4,000 miles away, was registered by the seismographs.

These geologists calculated the possibility of a tidal wave and estimated the speed at 450 miles per hour. They sent out warnings along the coast and preparations were made to protect seaside property. They predicted that the first wave would reach the island at 3:30 o'clock. It arrived at 3:36, only six minutes late.

Rado Murnik:

NA BLEDU

(Nadaljevanje)

"Ah, Chopin, Chopin!" je vzkliknila gospodična Fefi s pavjim glasom in vzdihnila, kakor bi jo dušilo preobilje nedopovednih občutkov. "Njegove skladbe so nebeske!"

"Nebeške!" je odmevalo od Lavre kakor tudi od Hilde. V teh njihovih vzklikih se je ovajala vsa njih dušna topost in praznota.

"Chopin je klavirju duša!" je deklamirala Fefrl in debelo pogledala na streho Blejskega doma, kakor bi sedel slavnemu skladatelju tam gori na dimniku.

Mimo so švigli kolesarji in drdrale kočije pa druga kola. Avtomobilov ono dobo še ni bilo nobenih.

"Počastiti nas morate kmalu s svojim obiskom, gospod Kalan!" je vabila gospa Ovnova. "Precej dober klavir smo najeli iz Ljubljane."

Joj! — Priklonil sem se.

"O prilici bom tako prost, milostiva!" sem odvrnil s trdnim sklepom, da me prav gotovo ne bo nikdar k Ovnovim.

Kritizirale so malone vsakogar, ki je šel ali se peljal mimo nas. Čudil sem se, da poznamo toliko topičarjev; opazil sem kmalu, da se zanimajo bolj za napake nego za vrline svojega ljubega bližnjega.

5.

Tedaj sem slišal glasni smeh veselega svetnika Zlatoustu Ovnemu, ki je prihajal z gospodom Dragutinom Balenovičem in Jankom na vrt. Za njimi je stopal doktor Zvonimir Jurinac z gospodino Nando Balenovičevim in tako mlado, meni še neznano damo v preprost beli obleki s temnordečim trakom okoli pasu in z belo čepico na rjavih laseh. Njena nenavadenoma dražestna postava je takoj obudila mojo pozornost.

"Gospod višji oficial Igor Kalan — gospodična Olga Jarnikova!" je predstavil doktor Zalokar.

Ko se je obrnila Jarnikova hčerka k meni in ko sem prvikrat pogledal v njene prekrasne temnosive oči v okviru dolgih črnih trepalnic, sem začutil neznano, čudno osuplost, potem pa radostno razburjenost.

"Jako me veseli, da mi je čast, videti hčerko svojega bivšega predstojnika," sem ji dejal, dočim so Ovnove dame pozdravljale drugo došlo gospodo z glasnimi vzklikami in hrupnim smehom. Gospa Genovefa je zavidno in sprejela gledala na gospodično Olgo, prenevorno tekmovalko njenih hčera.

"Gospod Kalan, odkod pa poznate mojega papana?" me je vprašala Olga z mirnimi nasmehom.

"V Trstu sem bojeval z njim v poštnem uradu marsikateri boj brez upa zmage."

Radostno sem motril njene velike, modrosvise oči, ki so gledale tako milo in zaeno tako očarjujoče in zmagoslavno! Že dolgo nisem viden tako lepe mladenke. Nikdar ne bi bil misil, da morejo biti sive oči tako izredno, tako tajinstveno krasne!

Opazil sem, da je gospa Ovnova šepetalna s svojo Lavro, in Lavrica je bila precej pri Olgi in ji jela z afektirano naglostjo pripovedovati, da je bila včeraj v Radovljici v graščinskem parku, ki ga imenujejo duhovite glave paradiž, ker sta tam Adam in Eva, akot tudi le kamenita . . .

Olga jo je potrepljivo poslušala. Obrnjena je bila napol' k Lavri, napol' k meni in jaz sem z velikim veseljem občudoval njeni ljubko tempolitno lice in njen čisti profil.

Pridružil se je zdaj našemu igralnemu krogu vitek mlad pravnik z navihanim bledim obrazom, gospod Bogomil Jereb. Gospodična Hilda ga je goreče pogledala, ga takoreko poljubljala z očmi; modra mati Genovefa pa niso bili tega kavalirja kar nič veseli, saj ni imel prvega državnega izpista in je bil tudi očitno premlad za prezrelo Hilda. Praktična mati Genovefa so se ogrevali le za realno politiko: star umirovljenec bi jim bil ljubši z nego mladenč brez službe. Pogumnega jurista pa mrzli pogledi gospo mame niso prav nič motili. Meni nič, tebi nič, je že stal pri Hildi ter ji pripovedoval, da je ujel davi lepega lipana v Savu blizu mostu pod Skalami.

Medtem je dvoril doktor Jurinac gospodični Nadi, Fefrl pa je oblegala bogatega vdovca Balenoviča. Gospod je vdano prenašal ognjevito ljubeznost na moža dresirane device in ostal hladen kakor led v hotelski omari ter nepristransko delil damam bonbone.

Gospa Ovnova je z glavo mignila najmlajši hčeri in Hilda je odrobnela po kroketne krogle in kladive. Njen častitelj Bogomil jo je precej ubral za njo, zvest kakor senca. Oba sta izginila v bližnji hiši in misili sem si: Zdaj se pa dvema dobro godi — pojma ne ljubujeta se, da je kaj! Res sta se vrnila nekam rdeča, dasi jima ni bilo težko nositi. Doktor Jurinac jima je pomagal, ko sta zabilala železne loke in dva lesena količka v tla. Hilda je dignila vrečo in vsak ji potegnil iz nje svojo kroglo. Gospodična Olga je vjela rdečo, jaz pa rožnato.

"Skupaj sva, gospodična Jarnikova! Ali jih bova!"

Nasmehnila se mi je in v licih sta se pokazali dražestni jamici. Njena spodnja ustnica je bila nekoliko bujnejša od gorenje, ki se je v ponosnem loku prožila nad dolenjo.

Igralo nas je osem. Doktor Zalokar nas je zapustil; moral je k bolniku. Gospa Ovnova, njen mož in gospod Balenovič niso sodelovali, ampak sedeli na klopi in gledali, kako podimo pisane lesene krogle z dolgimi leseni kladivi skozi železne loke in proti količkom.

Ovnove gospodične so se pridno gostile z Balenovičevimi bonboni, čencale in kričale: "Bravo, bravo, višnjeva! — Oh, slabo, zeleni!" Večkrat so se tudi prepričale, ali je zadela krogla kroglo ali ne, in se vnemala tako, kakor bi šlo za zlate gradove. Olga je govorila le malo.

Presneto pusta igra, ta angleški kroket, sem si mislil. Ali jaz bom navzlic temu še prihajal, že vidim . . . Pogledal sem zopet na Olgo. Bila je mirna, resna. Zdela se mi je, da se zanima le za krogle. Krepko je držala njena mala roka kladive. Kako spretno in lahno ga je znala sukat, kako izborna je znala krokirati, obdijati sovražno kroglo, da se je potočila daleč po pesku in po edini!

(Dalje prihodnjic)

SLOVENSKA IMENA

Romanopisec Stendhal je za oddih rad čital državljanški zakonik, ki se običajnemu zemljani zdi pust in neužit. Njegov mlajši rojak Anatole France je prav s takšno naslado brskal po besednjakih. Pri nas je nekdo tam okoli 1914, tik pred vojno, če se prav spominjam, iz puščobnih imenikov in Mohorjevem koledarju sestavil zavaven seznam udov te družbe. Ne-

kaj primerov za interesantne priimek je objavil I. Koštial 1. avgusta 1925 v Sl. N. kesneje pri Mladiki. Med najkrajše je uvrstil: Aš in Of, med najdaljše: Semprimožnik in Pustoslemšek, tako da se morajo s tega stališča skriti Gerdamulec, Dolgoritnik (samotna kmetija pri Jančem, glej specialso!) in Mehkos.. Med šegava slovenska imena je vtaknil Stritarjev Zvon 1876 (381): Bolhober, Bolholov, Debelguza. Razni koledarji — sokolski, Ciril-Metodovi, omladinski — so prinašali slovenska imena, med katerimi mi je ostalo v spominu: Svinidrag.

Te dni mi je neznan dobrotnik poklonil Franca Pirca "Poštni krajevni leksikon" za dravsko banovino in Belo Krajinu. Nisem si mogel kaj, da ne bi malo prekral ali paberkoval po suhoparni knjigi. Glede na polnost: tu stojita Gris in Matelj, torej najmanjše naselbine! Želite svetovnih velenest? Evo vam sedemkrat Dunaj, dvakrat Rim in Majland, Jeruzalem, Verdun, po enkrat Betlehem in Lizabon, Zagreba vas domislji Kaptol, Babilona ob Seini pa Parižle, italijanski Benetek in Benečija. Star je v Dalmaciji Dubrovnik, a tudi na Dobrovniku ni od včeraj. V ultramoderno Ameriko bi moral, kdor bi hotel najti takšno Betonovo, kakršno stoji na Gori pri Sodenki.

Narodnosti so dokaj dobro zastopane: Slovenjgradec, Slovenska vas, ki odtehta Pridno vas. Ako sta se vasici sami tako krstili, sta pomagali do ugleda pregorov, ki trdi: Dobro blago se samo hvali. Za take naselbine je razbere pri nas: enkrat samkrat nas srečajo Živeci, vsaj petkrat pa Mrt (Dolgi, Goli, Slabi, Volčji). Je tega kriva Malarja?

Sovražno se gledata Žalostna gora in Vesela gora; Težka voda in Lahko, če hočete še Lajšce (g. Zalaznični vidi v njem Lazišče). Da nežnanska večina človeškega rodu obstoji iz mrtvec, se razbere pri nas: enkrat samkrat nas srečajo Živeci, vsaj petkrat pa Mrt (Dolgi, Goli, Slabi, Volčji). Je tega kriva Malarja?

Vladničko je povsod v belgijskem Kongu. Od ustja Konga v Atlantski ocean tja do jezera Tanganyika v osrčju celine in po vseh večjih pritokih reke vse do meje Rodezije se vrši redni železniški in parniški promet.

Na rodezijski meji ima priključek na železniški promet z lukusznimi vlaki v Južnoafriško Unijo. Več tisoč kilometrov avtomobilskih cest in stez je prepredlo belgijski Konga tja do zadnjega kotička. Mesto Boma ob ustju Konga ima dvakrat na teden letalsko zvezo z Elisabethville na dalnjem koncu zgornjega Konga. Poleg tega obstojita še dve nadaljnji zračni liniji.

Cesto čitamo o "pogumnih popotnikih," ki so prodri ob vseh mogočih ovirah in nevarnostih in nedostopne, neraziskane dežele — v kolonije s pravljčnimi imeni "Obala Slonovosti," "Zlato obreže," Nigerija, Dahoma. Čujmo, kaj pravi k temu "Union Coloniale Francoise":

"Vse naše ozemlje, pa naj gre za kolonije ali mandatne dežele, je že dolga leta raziskano do zadnjega kotička. Vladne postaje, misijoni, banke, šole, bolnice, ambulatorji, parniki, telefonska in brzjavno služba, železnice, avtomobilske ceste, javna pota, sodišča in sodniki — vse to imaš, kamorkoli se obrneš."

"Ljudsko štetje se bo tu izvršilo približno tako natanko kot v Parizu. Z vsemi urojenimi smo v tesnih stikih. Mnogi njihovi poglavjarji bivajo v hišah, ki so stale sto do dve sto tisoč frankov in ki so jih zgradili francoski arhitekti. Rožnato sponđe perilo dobivajo njihove žene od 'Bon Marche' v Parizu. Urojeni se niso upeljali samo v denarni promet, marveč so celo že večji prometa s čeki. Učni zavod za babice v Dakaru prekršlja vso deželo z večimi počitniki, pomočniki, pomočniki. Pravkar je v teku obsežna akcija v

razume: Dolska Gorca pri Št. Jurju ob južni železnični, in manj razviti, so si lovci že zdavljene Zdole. Umljivejša se naj razdelili svoje revirje in ni ga zrela, ki ne bi bilo že dolgo znano. Prospekti britske koloniale uprave o vzhodnoafriških kolonijah in protektoratih so podobni prospektom ameriških železniških družb v California.

V krajih, ki so poljedelsko železniško omrežje s 3,000 km. Avtomobilskih cest je samo v francoski Zahodni Afriki, brez francoskega Konga, približno 7,000 km."

Angleška kolonialna uprava pa mi je nedavno pisala:

"Kolikor prihaja Velika Britanija v stike z zapadno Afriko, ne pozna v teh predelih ne enega kraja, ki bi bil neraziskan in vladil neznan in ki ne bi bil pod njeni kontrole; takisto ni več nobenega plemena urojencev, ki belcem ne bi bilo znano ali ki belcev ne bi poznalo."

Samo kolonija Nigerija, ki je že leta 1893, začela graditi železnicice, razpolaga danes, vstevši ozkotirne proge, z železniškim omrežjem 2,500 km. Lahko potuješ z avtom od Atlantske obale križem cele kolonije do Čadskega jezera na njeni južnovzhodni meji ali do Kharatura v egiptskem Sudanu.

En sam del Afrike, in sicer ne posebno velika dežela v ekvatorski Afriki, namreč zamska republika Liberia, ima še kraje, katerih belci ne poznajo in ki še niso vključeni v trgovski promet in odpri naši civilizaciji. Toda prav v te kraje nič ne mika onih, ki se po raznih listih tolikanj bahajo s svojimi afriškimi ekspedicijami. Zakaj ne? Tu bi si namečili bili morali plačilo za raziskovanje neznanih pokrajin pošteno zasluziti z velikim trudem in delom; nemara bi bilo tudi kaj nevarnosti. Tako resne avanture pa salonskim pustolovcem nič kaj ne dišijo.

(Po Flandru.)

ZNAČILNO

Nemcem je — kot znano — Društvo narodov trin peti. Zato radi objavlja slične zgodbe, ki pa so najbrž zvite iz trte.

Na glavni pošti v Ženevi dvigajo trije gospodje poštno ležečo korespondenco, pa nimajo nobenih izkaznic.

Nezaupno vpraša uradnik prvega:

"Kako se piše?"

"Marconi!"

"Ali lahko dokaže?"

Tujec se nasmeje, stopi v zojnemu aparatu in ga stavi v sestavi v par sekunde.

"Hvala; prosim vaša pisanja."

"Uferini sem jaz," pravi tujec brez poziva, daje klobuk in pokaže postaro lobčko v roki. Kar takoj potegne čudodelnik in

zepa ogromen šopek cvetov.

"Hvala, izvolute vaša pisanja."

Tretji tujec je v zadrgi opravičuje:

"Dragi gospod, žal vam kaj pokazati in tu lati ne znam . . ."

"Komisar Društva narodov se nima sej."

Molče mu izroči uradnik gova pisma.

ZA STARI KRAJ

POTOVANJE:

Ce ste namenjeni v starci kralj? Ce ste posredovali v interesu, da se poslužite na zanesljive domače tvrdke.

Pišite po Vozni red s cennimi posredovali.

Pošljemo tudi v dolžino.

Vse pošiljke naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK

GENERAL TRAVEL SERVICE

1359 Second Ave., New York X

Pri večjih zneskih sorazmerne posredovali.

Ker se cena sedaj hitro menjajo, so posredovali podprtne cene v dolžino.

Pošljemo tudi v dolžino.

Vse pošiljke naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK

GENERAL TRAVEL SERVICE

1359 Second Ave., New York X

Pri večjih zneskih sorazmerne posredovali.

Ker se cena sedaj hitro menjajo, so posredovali podprtne cene v dolžino.

Pošljemo tudi v dolžino.

V